

הפרוטוקולים של "החקלאית"

או..... איך מתייחסים לעבר

בשנות השבעים של המאה הקודמת, הוחלט ב"החקלאית" לעשות "רמונט" בבניין בחיפה בצומת בת גלים. זה כלל בין השאר: שטיחים מקיר לקיר, ארונות חדשים ועוד. לקראת העבודה הוצא הריהוט הקיים וכל תכולתו, וכמקובל ברגעיים כאלה, זאת ההזדמנות "לעשות קצת ניקיון וסדר".

כמובן שבחברה כה ותיקה (החקלאית הוקמה

זמן קצר לאחר סיום מלחמת העולם הראשונה), נמצאו דברים ישנים המונחים "כאבן שאין לה הופכין". אז מה עושים עם כל הג'אנק הזה – זורקים! בין הדברים המיועדים לזריקה היו גם הפרוטוקולים של החקלאית מיום היווסדה. הפרוטוקולים כתובים כמובן בכתב יד, ונכתבו לאורך עשרות בשנים על ידי המזכיר הראשון והמיתולוגי של החקלאית החבר אהרון רוטבלט ממסחה היא כפר תבור.

למרבה המזל, נמצא מישהו במשרד שהעז לומר שאולי יש לפרוטוקולים האלה איזה שהו ערך היסטורי, ואולי אין זה מוצדק לזרוק אותם, והדברים נפלו על אוזניים קשובות. איש לא העלה בדעתו שיש לשמור את כל הכרכים הללו בחקלאית, ואולי אפילו לשים אותם במקום של כבוד, ואז מישהו העלה את הרעיון שאולי בבית אבא חושי בחיפה, המתעד את תולדות העיר, ימצאו עניין בתיעוד זה. טלפון אחד לבית אבא חושי הספיק: בוודאי שאנו מעוניינים, אתם הרי אחת מהחברות הוותיקות של עירנו. נשמח לקבל לארכיונו את הפרוטוקולים האלה. וכך נעשה, והחומר הועבר לבית אבא חושי.

זמן מה מאוחר יותר, החליטה דליה (בתו של אהרון רוטבלט), שאמנם כבר עבר זמן רב מאז שסיימה את התואר הראשון, אבל מתחשק לה עכשיו לעשות תואר שני (מ.א.). והנושא שבחרה היה: "הקואופרציה בארץ ישראל".

לאחר שבחרה את הנושא, אמרה לעצמה: בעצם מה יותר הגיוני עבורי מאשר לכתוב את העבודה על "החקלאית", חברה שגדלתי עימה לאורך כל השנים. קמה ונסעה למשרד בצומת בת גלים, הציגה עצמה הסבירה מה היא מתעתדת לעשות, וביקשה להשאיל לה את הפרוטוקולים.

בחקלאית אמרו לה שהיו רק שמחים לתת לה אותם, אבל הם הועברו במסגרת ה"רמונט" לבית אבא חושי.

צוהלת ושמחה נסעה דליה לבית אבא חושי, הציגה עצמה בפניהם, הסבירה מה היא מתכוונת לעשות וביקשה לאפשר לה להשתמש בפרוטוקולים. אין בעיה, אמרו לה, אנא שבי והמתיני ואנחנו רק נבדוק לאיזה מדור הועברו הפרוטוקולים. לאחר שנקף זמן רב, חזר האיש קצת נבוך ואמר לדליה: תראי: אינני מוצא בשום מקום עדות כלשהי לפרוטוקולים. אולי תרדי למרתף לשם מגיע בשלב ראשון כל החומר שאנו מקבלים. נמצא שם הממונה על המרתף והוא יש לו זיכרון פנומנאלי ובוודאי יוכל לומר לך להיכן הועברו הספרים הללו. דליה ירדה למרתף, פגשה את הממונה, ועוד לא הספיקה לומר לו מה היא מחפשת, הוא עצר בעדה ואמר: בוודאי שאני יודע היכן נמצאים הפרוטוקולים. ממש אחרת ביום. אתמול העברנו אותם ל...מזבלה!!

למרות שהייתה המומה, שאלה דליה: אתה יכול לומר לאיזה מזבלה הועבר החומר? בוודאי, אני אגש איתך ואראה לך.

דליה והממונה ניגשו למזבלה (השמועה אומרת שצרפו לחיפושים את שלמה דורי מיפעת, אך אין לנו אישור לכך), הממונה הצביע באופן כללי על האזור בו שופכים במזבלה את החומר של בית אבא חושי, ונפרד מהם בברכת "בהצלחה".

במשך כארבע שעות נברה דליה בערמות האשפה, והצליחה, ראו זה פלא, למצוא את כל כרכי הפרוטוקולים 16 במספר למעט אחד.

לאחר שסיימה את עבודתה, העבירה דליה את החומר היקר הזה לארכיון של מוזיאון הרפת ושם הוא שוכן אחר כבוד עד היום הזה.

מה יהיה גורלו בעתיד? לחקלאית ולהתאחדות מגדלי בקר פתרונים.

עמי נריה

* נכתב לפי מה שסיפר לי שלמה דורי ז"ל.